

Hyvinvoiva Espoo -kehitysohjelman hyötytavoitteet

Ohjausryhmän puheenjohtaja: Helena Marttila

Ohjelman omistaja: toimialajohtaja Harri Rinta-aho

Ohjelmapäällikkö: hyvinvoinnin kehittämisjohtaja Kaisu Toivonen

Kehitysohjelman tausta ja tarkoitus

Hyvinvoiva Espoo -kehitysohjelma toimii poikkihallinnollisesti lisäten espoolaisten osallisuutta, yhteisöllisyyttä, terveyttä ja turvallisuutta. Hyvinvointityötä tehdään yhdessä asukkaiden, järjestöjen ja yritysten kanssa. Hyötytavoitteiden avulla ideoidaan, toteutetaan ja viestitään toimintamalleja, joiden avulla myös kuntalaiset itse voivat lieventää korona-aikana syntyneitä hyvinvoinnin vajetta kuten yksinäisyyttä. Ennalta ehkäisevässä hyvinvointityössä huomioidaan eri asuinalueet, ikä-, kulttuuri- ja sosiaaliryhmät. Kuntalaisten ja etenkin lasten ja nuorten kuulemista lisätään toimintamalleja suunniteltaessa. Hyvinvointityötä tehdään Espoon ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen yhdyspinnassa yhteistyössä. Tärkeitä yhdyspintoja löytyy myös Elinvoimainen Espoo, Kestävä Espoo ja Tapahtumien yhteisöllinen Espoo -kehitysohjelmien kanssa. YK:n kestävän kehityksen tavoitteista kehitysohjelma toteuttaa etenkin tavoitetta kolme, joka takaa terveellisen elämän ja hyvinvointia kaiken ikäisille.

Hyötytavoite 1: Espoolaisten osallisuus lisääntyy ja yhteisöllisyys vahvistuu

Tärkeä osa hyvinvointia on osallisuuden kokeminen. Osallisuuden kautta ihminen tuntee kuuluvansa johonkin yhteisöön ja juurtuu omaan asuinalueeseensa tai ryhmään ja voi omalla toiminnallaan vaikuttaa myös siellä tehtäviin toimiin ja päätöksiin. Espoossa on aina arvostettu kuntalaisten omaa toimintaa ja vaikuttamista. Kaikilla ikä- tai sosiaaliryhmillä ei kuitenkaan ole samanlaisia mahdollisuuksia tai osaamista vaikuttaa. Tähän etsitään malleja. Etenkin lapsia ja nuoria tulee osallistaa ja kuulla heitä koskevissa asioissa. Tapahtumien yhteisöllinen Espoo -kehitysohjelman kanssa tehtävä yhteistyö ja Harrastamisen Suomen malli lisäävät lasten ja nuorten mahdollisuutta osallistua ja kuulua ryhmään ja yhteisöön. Mahdollista on myös hyödyntää osallistavaa budjetointia toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa.

Hyötytavoite 2: Espoolaisten yhdenvertaiset mahdollisuudet edistää omaa hyvinvointiaan lisääntyvät

Itsestä huolehtiminen on taito, jonka tulisi kasvaa ja vahvistua. Jokaisen tulisi voida edistää omaa hyvinvointiaan. Varhaislapsuudessa tähän tarvitaan lähellä olevien ihmisten ja perheen tukea, nuoruudessa oma-aloitteisuutta, työikäisenä aikaa ja vanhuudessa saavutettavia palveluita. Myös kieli, kulttuuri tai varallisuus voi estää löytämästä tarvittavia hyvinvointia tukevia palveluita. Osaa rajoittaa pitkä matka,

sairaus tai vamma. Myös nopeasti kasvaville alueille tarvitaan saavutettavia palveluita ja asukastoimintaa. Hyvinvoiva Espoo -kehitysohjelma innovoi ja viestii eri asukasryhmille ja alueille uusia toimintatapoja edistää omaa hyvinvointiaan.

Hyötytavoite 3: Espoolaisten mielen hyvinvointi vahvistuu

Yksi keskeinen tavoite valtuustokauden exit Koronaan ja Hyvinvoiva Espoo -kehitysohjelmalle on espoolaisten mielen hyvinvoinnin vahvistaminen. Kaikenikäiset espoolaiset tarvitsevat hyviä toimintamalleja ja tukea mielen hyvinvointiin koronan aikana ja jälkeen. Myös perheet tarvitsevat tukea kasvatustehtävään. Kahden vuoden välein toteutettava Kouluterveyskysely (2021) on mm. osoittanut, että nuoret kokevat entistä enemmän masennusta ja ahdistuneisuutta. Keskeinen ryhmä ohjelman toimenpiteille tulee olemaan tutkimustulosten perusteella huolestusta herättäneet yläkoululaiset ja toisen asteen tytöt. Korona-aika on lisännyt nuorten ja myös ikäihmisten kokemaa yksinäisyyden tunnetta. Mielen hyvinvointia tukevia HYTE-toimia ja uusia ratkaisuja kehitetään ennalta ehkäisevinä kaikkiin ikäryhmiin.

Hyötytavoite 4: Hyvinvointia ja terveyttä edistetään Espoossa ja yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa

Sote-uudistuksen toteutuessa 1.1.2023 useat ammattiryhmät, jotka ovat kunnassa osallistuneet hyvinvoinnin rakentamiseen ja kehittämiseen, siirtyvät hyvinvointialueen hallinnon alle ja työntekijöiksi. Lain mukaan hyvinvointityö (HYTE-työ) jää sekä kuntiin että hyvinvointialueille ja myös erityssairaanhoidon järjestäjille eli tässä Espoolle, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle (10 kuntaa) ja HUS:ille. Kuntaan jäävä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on ennaltaehkäisevää hyvinvointivointityötä ja sitä voidaan toteuttaa omissa palveluissa ja yhteistyössä mm. järjestöjen kanssa. Yhteistyötä tulee tehdä hyvinvointialueen kanssa, ja moneen kuntalaisten palveluun jääkin olemaan vahva ja tärkeä palveluiden yhdyspinta. Kunnat tekevät edelleen valtuustokaudeksi hyvinvointisuunnitelman ja -kertomuksen. Hyvinvointisuunnitelma tehdään myös hyvinvointialueelle ja näiden tavoitteiden tulee tukea toisiaan. Hyvinvoiva Espoo -kehitysohjelma toimeenpanee omalta osaltaan hyvinvointisuunnitelmien tavoitteita ja huolehtii kunnan roolista ennaltaehkäisevässä hyvinvointityössä.